

TASARIM VE PLANLAMA AKREDİTASYON DERNEĞİ

İÇMİMARLIK / İÇMİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI LİSANS PROGRAMLARI AKREDİTASYON ÖLÇÜTLERİ

OYK
ORGANİZASYON YÜRÜTME KURULU

İMEPAK
İÇMİMARLIK EĞİTİM PROGRAMLARI AKREDİTASYON KURULU

Konur 2 Sokak No:34/10 Kızılay – Ankara

taplakder@gmail.com

www.taplak.org

Sürüm 2.0-20240613

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	2
TANIMLAR VE KISALTMALAR	2
LİSANS PROGRAM AKREDİTASYONU İÇİN ASGARİ KOŞULLAR	3
ÖLÇÜTLER.....	4
1. Program Misyonu, Amaçlar ve Eğitim Hedefleri	4
2. Program Çıktıları ve Müfredat	6
3. Öğrenciler	16
4. Öğretim Kadrosu	16
5. Mezunlar	17
6. Sürekli İyileştirme	18
7. Fiziksel İmkân ve Kaynaklar	18
8. Yönetim ve Mali Kaynaklar	19
9. Toplumla İlişkiler	19

GİRİŞ

Bu doküman, Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkçe konuşan ülkelerde faaliyet gösteren İçmimarlık/ İçmimarlık ve Çevre Tasarımı lisans programları seviyesinde mesleki bağlamda içmimarlık eğitimi veren ve mesleki ilerlemeleri (gelişimleri) destekleyen eğitimlere odaklanır. Bu kapsamda akreditasyon süreci, yaygın eğitim ve mesleki deneyimlere odaklı bir anlayışta belirlenmiş koşul ve ölçütleri kapsar. Akreditasyon ölçütleri, IFI'nin (International Federation of Interior Architects/Designers) içmimarlık küresel eğitim politikası unsurları ve TMMOB İçmimarlar Odası meslek tanımı kriterleri ile uyumludur.

Bu ölçütler, dinamik ve rekabetçi bir ortamda paydaşların beklentilerini karşılamak üzere, en az 240 AKTS kredili lisans düzeyindeki İçmimarlık/ İçmimarlık ve Çevre Tasarımı programlarının kalite güvencesini sağlamayı, bu programların sürekli iyileştirilmesini desteklemeyi ve tüm programların uluslararası standartları karşılamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Ayrıca bu doküman programların eğitim, misyon, hedef, müfredat, altyapı ve sosyal ilişkiler açısından asgari kalite güvencesi sağlayabilmelerine yönelik yol gösterici kılavuz niteliğindedir. Kurum, söz konusu programın bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

TANIMLAR VE KISALTMALAR

Kurumlar her ne kadar kendi farklı tanımlarını kullanabilirlerse de, TAPLAK ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir:

Program çıktısı: İçmimarlık/İçmimarlık ve Çevre Tasarımı lisans programı bütününde öğrencilere kazandırılan bilgi, beceri ve yetkinliklerin tamamıdır.

Öğrenme çıktıları: Lisans programlarındaki her bir ders kapsamında öğrencilere kazandırılan bilgi, beceri ve yetkinliklerdir.

Değerlendirme: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanmasıdır. Değerlendirme, program öğretim amaçlarına ve program çıktılarına erişimi vermeli ve elde edilen çıktılar programı iyileştirici kararlarda ve yapılacak işlemlerde kullanılmalıdır.

Kredi: Öğrencilerin, öğrenme çıktılarını kazanmak üzere yerine getirecekleri çalışma, ödev, proje vb. sorumluluklara ait yükümlülüklerdir.

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi için kullanılan ifadedir.

Program misyonu: Programın içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı lisans eğitim-öğretim faaliyetlerinde bulunurken benimsediği temel yaklaşım, varoluş amacıdır.

Program amaçları: Programın, misyonuna uygun olarak ve asgari kalite gereklilikleri sağlanmış biçimde faaliyette bulunmak üzere belirlediği uzun vadeli ifadesidir.

Eğitim hedefleri: Programın amaçlarına ulaşmak üzere ortaya koyduğu, kısa veya orta vadeli, ölçülebilirliğini ifade eder.

IFI: International Federation of Interior Architects/Designers (Uluslararası İçmimarlar Federasyonu)'nu ifade eder.

TMMOB: Türk Mühendis ve Mimmar Odaları Birliği'ni ifade eder.

YÖKAK: Yükseköğretim Kalite Kurulu'nu ifade eder.

TAPLAK: Tasarım ve Planlama Akreditasyon Derneği'ni ifade eder.

OYK: Organizasyon Yürütme Kurulu'nu ifade eder.

İMEPAK: İçmimarlık Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu'nu ifade eder.

LİSANS PROGRAM AKREDİTASYONU İÇİN ASGARİ KOŞULLAR

Uygunluk Şartları

Başvuru yapan lisans programının mesleki ölçütleri karşılamış olduğunu gösteren belgeleri sunması beklenir. İMEPAK, bu belgeleri değerlendirmekle yükümlüdür. Bu doküman üzerinden kurumun akreditasyon işlemlerinin başlatılması hakkında karar verilir.

Programının ve Kurumun Uygunluğu

Akreditasyona başvurmuş olan lisans programının, YÖK tarafından tanınır bir program olması beklenmektedir.

Akredite olmayı isteyen program aşağıdaki konulara ilişkin kanıtlar sunmalıdır:

- Program, lisans düzeyinde en az dört (4) yıllık bir öğretimi kapsamalıdır.
- Lisans derecesinin temelini oluşturan ders saati ve kredi yüklerinin YÖK ve ESG (Avrupa Yüksek Eğitim Alanında kalite güvencesi) gereklilikleri karşılamış olmalıdır.
- Lisans programının en az iki (2) dönem mezun vermiş olmalıdır.
- Lisans program çıktılarını kapsayan öğrenme çıktılarının, mezun oranlarının, iş yerleştirme oranlarının ve lisansüstü programlarına kabul bilgilerinin güvenilir bir biçimde kayıt ve paylaşılmış olmalıdır.

İçmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı programlarının akredite edilebilmesi için asgari olarak aşağıdaki şartları yerine getirmesi gereklidir. Başvuru süreci ve/veya akreditasyon alındıktan sonraki süreç boyunca aşağıdaki şartlarda akreditasyonu etkileyecek bir değişiklik meydana

gelmesi durumunda program yöneticisi TAPLAK'ı uygun yöntemlerle bilgilendirmekle yükümlüdür.

1. Lisans programlarının isminde ve programın başarıyla tamamlanması sonrası verilen diplomalarda/mezuniyet belgelerinde "İçmimarlık" ve/veya "İçmimarlık ve Çevre Tasarımı" ifadesi yer almalıdır.
2. Akreditasyon başvurusu yapan lisans programının faaliyet gösterdiği üniversite, YÖKAK dış değerlendirme sürecine tabi tutulmuş olmalıdır.
3. Lisans programları için en az 4 yıl tam zamanlı akademik bir eğitim ve/veya en az 240 AKTS veriliyor olmalıdır.
4. Lisans programları için, YÖK'ün belirlediği "Eğitim ve Öğretime Başlangıç İçin Asgari Öğretim Üyesi" sayısından az olmamak şartı ile içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı alanında lisans derecesine sahip olan tam zamanlı öğretim üyesi bulunmalıdır. Lisans programları için, bu şart yerine getirilmiş olmak kaydıyla, eğitim ve öğretimin üçüncü yılının sonuna kadar YÖK'ün belirlediği asgari öğretim üyesi/elemanı sayısına uygun olarak, içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı alanında lisans derecesine sahip ve/veya içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı alanında doktora/sanatta yeterlik derecesine ve İçmimarlık/Tasarım (içmimarlık) alanından doçentlik derecesine sahip tam zamanlı öğretim üyeleri/elemanları bulunmalıdır. İlk başvuru sırasında bu koşulları sağlayamayan eğitim programlarının, bir defaya mahsus olarak bu ölçüt için şartlı kabul edilir ve ilk uzatma dönemine kadar şartı sağlaması beklenir.
5. Programın web sayfasında doğrudan ve kolayca erişilebilecek şekilde programa ait detaylı bilgiler (ders açıklamaları, kredi sayısı, ölçülebilir program çıktıları, öğretim elemanları bilgileri vb.) kamuya açık şekilde paylaşılıyor olmalıdır.
6. Program akreditasyon ölçütlerini sürekli olarak sağlamalı, gerekli mali yükümlülüklerini yerine getirmeli ve kendisinden istenilen raporlama ve diğer işlemleri düzenli olarak temin etmelidir.
İlk başvuru sırasında bu koşulları sağlayamayan eğitim programlarının, bir defaya mahsus olarak bu ölçüt için şartlı kabul edilir ve ilk uzatma dönemine kadar şartı sağlaması beklenir

ÖLÇÜTLER

Bu bölümde, içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı lisans programlarının asgari olarak yerine getirmesi gereken akreditasyon ölçütleri açıklanmıştır.

1. Program Misyonu, Amaçlar ve Eğitim Hedefleri

İçmimarlık/ İçmimarlık ve Çevre Tasarımı lisans programları, mezunlarını alana yönelik doğru ve güncel bilgiye ulaşma ve bilgiyi sentezleme becerisi ile donatacak mesleki eğitimi sağlar. Bu bağlama uygun eğitim felsefesi; misyon, vizyon ve stratejik (plan) hedefleri vardır. Program,

OYK/İMEPAK
İçmimarlık / İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Lisans Programları Akreditasyon Ölçütleri

müfredat ve kaynaklarını garantileyecek sürekliliği olan planlama ve iç değerlendirme süreçlerine sahiptir. Programla ilgili anlaşılabilir ve güvenilir bilgi herkesin erişimine açıktır.

Koşulun amacı: Bu koşul, akredite adayı içmimarlık programının mezunlarına yukarıda tarif edilen bilgi donanımını garanti eder. Bunu sağlamak üzere aday programların ilgili kurum misyon ve vizyonu, eğitim felsefesi ile programın ayırt edici özellikleri hakkında bilgi verecek şekilde beyanda bulunmaları gerekir. Programlar, hedeflerinin, müfredat içeriklerinin ve eğitim yöntemlerinin eğitim kurumu tarafından belirlenen görevlerle örtüşmesini garantileyecek planlama ve değerlendirme süreçlerine dâhil olmalıdır. Akredite olmuş İçmimarlık/ İçmimarlık ve Çevre Tasarımı programları kamuyu doğru bilgilendirme sorumluluğuna sahip olmalıdır.

- 1.1.** Aday İçmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı programının, akreditasyon sürecinde İçmimarlar Odasının da üyesi bulunduğu IFI (International Federation of Interior Architects/Designers) küresel eğitim politikası unsurlarını dikkate alması ve uyumluluk göstermesi beklenir.
 - a. Program misyonu, içmimarlık eğitim programının niyet ve amacını açık bir şekilde tanımlar.
 - b. Program misyonu ve vizyonu (eğitim felsefesi), alana yönelik doğru ve güncel bilgiye ulaşma ve bilgiyi sentezleme becerisi ile donatacak mesleki eğitimi sağlar
 - c. Program, iç ve dış geri bildirimler ile çeşitlilik gösteren paydaşlardan kendi misyon, hedef, içerik ve etkinliği konusunda bilgi almak üzere yapılandırılmış yöntemler kullanır.
 - d. Program hedefleri, programın misyonuna, içeriğine ve öğrencilerin bilgi ve uygulama kazanımlarının beklenen (tanımlanmış) düzeyde öğrenmeyi tarif eder.
- 1.2.** Misyon, amaçlar ve eğitim hedefleri, liderlerin (bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı vb.) başkanlığında, iç ve dış paydaşların katılımı ile mesleğin tüm paydaşlarının ihtiyaçları göz önüne alınarak oluşturulmalı, sistematik olarak gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir. Programda bu sistematik gözden geçirme ve değerlendirmeye uygun bir süreç (belirli aralıklarla yürütülecek, tüm bölüm elemanları ile programın tüm özelliklerinin incelenmesini içeren ve ölçülebilir) tanımlanmış ve işletiliyor olmalıdır.
- 1.3.** Programın misyonu, amaçları ve eğitim hedefleri programın ve bağlı olduğu yükseköğretim kurumunun stratejik planıyla uyumlu olmalıdır.
- 1.4.** Programa ait tanıtıcı bilgiler, programın misyonu, amaçları ve eğitim hedefleri paydaşlar ve kamu tarafından kolayca erişilebilecek şekilde yayınlanmalıdır.
- 1.5.** Programın amaçları/eğitim hedefleri program çıktılarıyla ilişkilendirilmeli ve bu ilişkiler belgelendirilmelidir.

- 1.6. Eğitim amaç ve hedeflerine ulaşılmasında kat edilen ilerleme sistematik olarak uygun süreçlerle ölçülmeli, değerlendirilmeli ve gerekli iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.
- 1.7. Program, amaç ve eğitim hedeflerine ulaşma konusunda olumlu bir ilerleme göstermeli ve bu ilerleme belgelenmelidir.

2. Program Çıktıları ve Müfredat

Programın çıktıları, eğitim hedeflerine ulaşabilmek için gereken asgari bilgi, beceri ve eylemleri içermelidir. Program çıktıları; programın misyonu, amaçları ve eğitim hedeflerine, toplumsal ve sektörel beklentilere, programın bulunduğu coğrafyanın karakteristik özelliklerine vb. diğer etmenlere bağlı olarak farklılık gösterebilir. Ancak bu çıktılar, tüm içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı lisans programları için asgari olarak aşağıda sıralı olarak verilen müfredat ölçütlerini ve programa yönelik beklenen öğrenme çıktılarını sağlamalıdır. Verilen çıktılara ek olarak oluşturulmalı ve programın hedefleriyle olduğu kadar TYYÇ ile de uyumlu olarak tasarlanmalıdır.

- 2.1. Müfredat, programın misyonuna, amaçlarına, eğitim hedeflerine ve program çıktılarına ulaşmasını sağlayacak şekilde tasarlanmış olmalıdır.

Müfredat rasyonel bir akışa sahip olarak, programın misyon ve hedefleri ile mezunların içmimarlık uygulaması ve alana ait güncel mesleki ve kuramsal bilgiyi edinmesini sağlayacak şekilde yapılandırılmış olmalıdır.

- 2.2. Müfredat, içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı lisans programları asgari olarak aşağıda yer alan eğitim alanlarını içermelidir.
 - a. Uluslararası Bağlam
 - b. İşbirliği
 - c. Meslek Pratiği ve Profesyonellik
 - d. İnsan Odaklı Tasarım
 - e. Tasarım Süreci
 - f. İletişim
 - g. Tarih
 - h. Tasarım Öğeleri ve İlkeleri
 - i. Işık ve Renk
 - j. Ürünler ve Malzemeler
 - k. Çevre Sistemleri ve Konfor
 - l. İnşaat/Yapı/Yapım
 - m. Yönetmelikler ve Mevzuatlar

Program çıktılarının sağlanma düzeyini sistematik ve düzenli olarak ölçmek ve değerlendirmek için katılımcı süreç ve yöntemler tanımlanmış ve işletiliyor olmalıdır. Program çıktılarına ulaşılmasına yönelik başarı ve ilerleme belgelenmelidir. Bunun için oluşturulacak öğrenim cetvelleri vasıtasıyla; dersler, öğrenme çıktıları ve program çıktıları arasındaki ilişkiler gösterilmeli, çıktılara ulaşmada kullanılan performans ölçme yöntemleri ve sıklığı belgelendirilmelidir. Ayrıca işletilen sürecin sistematik olarak gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik çalışmalara ait kanıtlar sunulmalıdır.

a. Uluslararası Bağlam

İçmimarlar küresel bir görüşe sahiptir ve çalışmalarının her alanında sosyal, kültürel, ekonomik ve ekolojik bağlamları göz önünde bulundurlar.

Amaç: Bu ölçüt, mezunların çeşitlilik gösteren coğrafi, politik, sosyal, çevresel, kültürel ve ekonomik koşullar ile birlikte çeşitli bağlamlar kapsamında çalışabilir olmasını garanti eder. Mezunlar, mesleki etik hususları göz önünde bulundurarak karar alırlar.

Öğrenme Çıktıları

- Öğrenciler, coğrafi bölgelere göre değişiklik gösteren insani ve çevresel koşulların, tasarım ve yapım kararlarını etkilediğinin anlayışına sahiptir.

Öğrenci çalışmaları aşağıdaki unsurları kapsar;

- Sistemsel düşünce iç mimarlığı etkiler
- Sosyal, ekonomik, kültürel, ve fiziksel bağlamlar içmimarlığı etkiler.

* Müfredat bilgi ve beceri ölçütleri CIDA'nın profesyonel standartları (Council for Interior Design Accreditation) temel alınarak oluşturulmuştur.

- Sosyal ve çevresel sorumluluk içmimarlık uygulamalarını etkiler.

Program Beklentileri

İçmimarlık programı öğrenciler için:

- çağdaş toplum ve dünyayı şekillendiren güncel etkinliklerle karşılaşmayı sağlar.
- çeşitli kültürel normlarla karşılaştırmayı sağlar.
- çok kültürlü farkındalık için fırsatlar yaratır.

b. İşbirliği

İçmimarlar işbirliği yapar ve disiplinler arası takımlara katılır.

Amaç: Bu ölçüt, mezunların takım çalışması yapabilmesini ve bütünlük tasarım uygulamalarının değerini tanımalarını garanti eder. Mezunlar takım üyesi ya da lideri olarak verimliliklerini azami seviyeye çıkarmaya hazırdır.

Öğrenme Çıktıları

Öğrencilerin aşağıdaki konuların farkında olmaları sağlanır:

- bütünlük tasarım uygulamalarının doğası ve değeri;
- benzer disiplinlerin üyeleriyle etkin iletişim kurmak için gerekli terminoloji ve dil;
- inşa edilmiş/yapılı çevre disiplinleri için teknolojik tabanlı işbirliği yöntemleri;
- takım çalışması dinamikleri, takım yapısı, işbölümü ve sorumluluk dağılımı kurgusu;
- tasarım çözümleri geliştirirken birçok disiplinle etkin işbirliği yapabilme yeterlilik ve becerisinin gerekliliği.

c. Meslek Pratiği ve Profesyonellik

İçmimarlar, içmimarlık mesleğinin tanımını ve topluma katkısını belirleyen ilkeleri ve süreçleri anlarlar.

Amaç: Bu ölçüt mezunların kabul edilmiş uygulama ilkelerini, kural ve koşullarını anlamasını; çeşitli profesyonel çalışma ortamlarına katkıda bulunmaya hazır olmasını; tasarımı, tasarım sorumluluğu ve etiğini etkileyen karşılıklı ilişkilerin farkına varmasını garanti eder.

Öğrenme Çıktıları

Öğrencilerin aşağıdaki unsurların farkında olmaları sağlanır:

- içmimarlık uygulamalarının bağlamları;
- küresel piyasanın içmimarlık uygulamalarına etkisi;
- içmimarlığın etkisi ve değeri
- mesleki uygulamaların bileşenleri.

Öğrencilerin aşağıdaki unsurları anlamaları sağlanır:

- mesleki oluşum türleri/tipleri;
- proje yönetimi unsurları;
- sözleşme belgeleri, şartnameler, çizelgeler, bütçeler ve teknik özellikler gibi hizmet araçları;
- mesleğe uygun davranış ve etik.

Program Beklentileri

İçmimarlık eğitim müfredat programı aşağıdaki unsurlarla karşılaşmayı sağlar:

- içmimarlık eğitiminin sağladığı kariyer fırsatları ve gelişmiş çalışma fırsatları

- içmimarlık alanında eğitim ve deneyimiyle örnek teşkil eden meslek insanları

İçmimarlık eğitim müfredat programı aşağıdaki unsurların rolü ve etkisiyle ilgili bilgiyi ve deneyimi sağlar:

- mesleğin yasal olarak tanınması
- profesyonel organizasyonlar.
- yaşam boyu öğrenme.
- kamuya hizmet.

d. İnsan Odaklı Tasarım

İçmimarlar insan deneyim ve davranışları ile ilgili bilgileri tasarımlarında kullanırlar.

Amaç: Bu ölçüt insan-odaklı tasarım teorilerini anlamalarını, konu ile ilgili uygulamaya yönelik bilgileri çeşitli paydaşlar ve kaynaklardan elde ederek insan gereksinim sağlık ve mutluluğunun desteklenmesi için çalışmasının sağlanmasını garanti eder.

Öğrenme Çıktıları

Öğrencilerin aşağıdaki unsurlar hakkında bilgi ve deneyim sahibi olmaları sağlanır:

- yapılı çevrenin insan deneyimine, davranışına ve performansına etkisi ile ilgili teoriler.
- doğal ve yapılı çevre ile bunların insan deneyimindeki memnuniyet (mutluluk), davranış ve performans üzerindeki etkileri.

Öğrencilerin aşağıda belirtilen konularda kavrayış ve uygulama kabiliyeti edinmeleri sağlanır:

- insan odaklı bilgi edinme yetisi
- insan algı ve davranış biçimlerini çözümlmek, sentezlenerek elde edilen bilginin tasarım çözümlerinde kullanılması
- insan faktörleri, ergonomi ve evrensel tasarım prensiplerinin içmimari tasarım çözümlerinde uygulanması
- yön bulma tekniklerinin içmimarlık tasarım çözümlerinde uygulanması

e. Tasarım Süreci

İçmimarlar tasarım sürecinin tüm yönlerini, katmanlarını ve araçlarını bir tasarım problemini yaratıcı bir şekilde çözebilmek için kullanır.

Amaç: Bu ölçüt mezunların araştırma metotları, veri toplama ve analiz aracılığı ile tasarım sorunlarını doğru tanımlamalarını sağlar. Ayrıca mezunların tasarım süreci aşamalarında müfredatta edinilen bilgi ve becerilerini kullanarak problem çözme yetilerini geliştirmeleri beklenir.

Öğrenme Çıktıları:

OYK/İMEPAK
İçmimarlık / İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Lisans Programları Akreditasyon Ölçütleri

- Öğrenci çalışmalarını tasarım sürecinde mekan planlama tekniklerini uygulama yeteneğini göstermektedir.

Öğrenci çalışmalarını altta belirtilen bilgi ve becerilerini uygulama yetilerinin olduğunu göstermektedir:

- Karmaşık tasarım problemlerine çözüm üretme
- Tasarım problemlerine ilişkin konuların belirlenip tanımlanması
- Tasarım süreçlerini uygulamak: ön tasarım, şematik tasarım ve tasarım geliştirme
- Kanıta dayalı tasarım çözümleri elde edebilmek için bilgi sentezleyebilmek
- Çoklu fikirleri keşfedip farklı yorumlarla kullanabilmek
- Özgün ve yaratıcı çözümler tasarlayabilmek
- Öğrencilerin, doğru bilgiye ulaşma ve araştırmanın tasarım süreçlerindeki önemini anlaması.

Program Beklentileri

Lisans programını aşağıdaki olanakları sağlar:

- a. Çok çeşitli problem tanımlama ve çözme yöntemleri ile öğrencilerin karşılaşmaları için olanaklar
- b. Öğrencilerin yeniliklere açık olabilmesi ve risk alma cesaretini gösterebilmesi için imkânlar
- c. Öğrencilerin fikir ve tasarımlarını geliştirebilmeleri için ortamlar.

f. İletişim

İçmimarlar etkili iletişimcilerdir.

Amaç: Bu ölçüt mezunların şu iletişim konularında yetkin olmalarını sağlar: etkili görsel, yazılı ve sözel sunumlar hazırlama ve yapma; tasarım iletişimi kapsamında bilgileri dinleme ve yorumlama. Etkin iletişim, her tasarımın özel olmasını sağlar. İletişim kanalları ile güçlendirilmiş tasarımlar ikna edicidir ve özgün bir içerik ve tarz barındırır, fark yaratır.

Öğrenim Çıktıları:

Öğrenciler aşağıdaki konularda yetenek sahibi olduklarını göstermelidir:

- Araştırma sonucu elde edilen verileri ayırtmak ve görselleştirerek iletmek;
- Fikirleri (arkalarındaki düşünceler ile beraber) sözel ifade edebilmek/ aktarabilmek
- Fikirleri (arkalarındaki düşünceler ile beraber) yazılı ifade edebilmek/ aktarabilmek
- Tasarım sürecinde üretilen fikirleri (arkalarındaki düşünceler ile beraber) görsel medya (fikir çizimleri, skeçler, çizimler, sunumlar, vb.) aracılığı ile ifade edebilmek/ aktarmak

- Tasarım çözümlerini ve projeleri çeşitli görsel iletişim yöntem ve araçlarını kullanarak farklı kitlelere ve amaçlara yönelik ifade etmek/aktarmak

Program Beklentileri

Programı aşağıdaki olanakları sağlar:

- Gelişen iletişim teknolojilerine öğrencilerin kolay erişimini sağlamak
- İşbirlikçi meslek pratiği bağlamında öğrencilerin etkin iletişim becerilerini geliştirmelerine olanak sağlamak

g. Tarih

İçmimarlar, iç mekan ve çevre tasarımcıları, tasarım problem çözümlerinde iç mekan tarihi, mimarlık tarihi, süsleme sanatları tarihi, sanat tarihi ve ilişkili teorilerden edindikleri bilgileri kullanırlar.

Amaç: Bu ölçüt, tasarım çözümlerine altlık oluşturabilecek tasarım tarihi ve bağlantılı teorilere ilişkin temel bilgilerin mezunlar tarafından edinilmiş olmasını sağlar.

Öğrenim Çıktıları:

- Öğrencilerin yapılı çevre tasarımına ilişkin tarihi değişimleri etkileyen sosyal, politik ve fiziksel etmenleri kavraması.

Aşağıda belirtilen alanlarda önemli akım, gelenek ve ilgili teorileri hakkında öğrencilerin bilgi ve kavrayış sahibi olması:

- İç mekan tasarımı
- Mobilya, süsleme sanatları ve malzeme kültürü
- Mimarlık
- Sanat
- Yukarıdaki alanlara dair bilgilerin öğrenciler tarafından tasarım çözümlerine ışık tutma amacı ile kullanılması.

h. Tasarım Öğeleri ve İlkeleri

İçmimarlar tasarım öğelerini ve ilkelerini uygularlar.

Amaç: Bu ölçüt, mezunların tasarım konsept geliştirme ve çözüm üretmelerine destek olabilecek tasarım teorilerini, öğelerini ve prensiplerini kullanmalarını sağlar.

Öğrenim Çıktıları:

- Öğrencilerin, mekânsal tanımlar ve organizasyonları da kapsayan tasarım öğelerini, prensiplerini ve ilişkili teorileri kavraması.

Öğrenci çalışmaları aşağıdaki becerilerin geliştiğini gösterir:

- Farklı medyaların kullanımı ile iki ve üç boyutlu tasarım çözümlerini araştırmak.

Öğrencilerin, iç mekan tasarım müfredatı kapsamında; tasarım öğelerini, prensiplerini ve ilişkili teorilerini etkin bir biçimde iki ve üç boyutlu tasarım çözümlerinde uygulaması.

i. Işık ve Renk

İçmimarlar, ışık ve renk ilke ve teorilerini, çevre, insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin etkilerini de göz önünde bulundurarak kullanırlar.

Amaç: Bu ölçüt ile, mezunların ışık ve renk sanatını ve bilimini anlamış olmalarını sağlar. Mezunlar ışık ve renk bilgilerini tasarım süreçlerine entegre ederek insan yaşam ve deneyim kalitesini artırabilmelidir.

Öğrenim Çıktıları

- Öğrenciler aydınlatma stratejilerinin ve kararlarının çevre üzerindeki etkisinin farkındadırlar.

Öğrencilerin kavraması beklenen konular:

- doğal ve yapay aydınlatma tasarım ilkeleri
- doğal ışığı kullanma ve oranlama (ayarlama) stratejileri
- Öğrenciler yetkin bir şekilde aydınlatma armatür ve ışık kaynaklarının seçimini yapıp mekanda uygulayabilirler.
- Öğrenciler renk ile ilgili bilgi edinme ve araştırma amaçlı başvurabilecekleri çeşitli kaynakların farkındadırlar.
- Öğrenciler ışık ve rengin iç mekanda kullanımının insan sağlığı, güvenliği ve mutluluğu üzerinde olan etkisinin farkındadırlar.

Öğrenci çalışmaları aşağıdaki konularda bilgi birikimine sahip olur;

- renk terminolojisi
- renk prensipleri, teorileri ve sistemleri
- malzeme, doku, ışık ve biçim bağlamında renk

Öğrenci çalışmaları alttaki konulara ilişkin uygun becerilerin varlığını gösterir:

- tasarım konseptini destekleyecek şekilde renk seçimi ve uygulaması

- farklı tasarım işlevlerine yönelik doğru renk seçimi ve uygulaması
- farklı tasarım sunum iletimine uygun renk çözümlerinin kullanılması.

j. Ürünler ve Malzemeler

İçmimarlar tefriş, ürünler, malzemeler ve bitişleri de içeren bütünleşik tasarım yaklaşımı ile çözümler üretirler.

Amaç: Bu ölçüt mezunların tasarıma yönelik, bilinçli malzeme, seri veya özel üretilmiş ürünlerin seçimini yapabilmeleri için gerekli bilgi ve becerilere sahip olmasını sağlar. Mezunların, seçtikleri ürün ve malzemelerin estetik özelliklerinin yanında diğer özelliklerini de değerlendirmeye almaları beklenir.

Öğrenim Çıktıları

- Öğrenciler tefrişler, objeler, malzemeler ve bitişlerin insan ve çevre sağlığı üzerindeki etkilerinin bilincindedirler.

Öğrenci çalışmaları aşağıda belirtilenlerin kavrandığını gösterir:

- Tefrişlerin, objelerin, malzemelerin ve bitişlerin bir araya gelerek tasarım amacını nasıl desteklediği;
- Seri üretim (typical fabrication), kurulum ve montaj yöntemleri, gereksinimleri.
- Proje kriterleri, insan ve çevre sağlığı standartlarına uygun tasarım veya ürün-malzeme seçimi.
- Ergonomik, çevresel, can güvenliği, kullanım maliyeti vb. gibi özellik ve performans değerlerine göre ürün ve malzemeleri seçim ve uygulaması.
- Tasarım amacını destekleyecek çeşitli ürünler, malzemeler, objeler ve öğeleri tasarlanması veya seçilmesi.

k. Çevre Sistemleri ve Konfor

İçmimarlar çevresel etkileri ve insan sağlığı ve güvenliğini de göz önünde bulundurarak akustik, ısı konfor ve iç mekanda hava kalitesinin prensiplerini kullanarak tasarım yaparlar.

Amaç: Bu ölçüt, mezunların iç mekanda sağlık, konfor, ve performansa yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkı koyacak bilgilerin edinilmiş olmasını sağlar. Ayrıca, mezunların tasarım kararlarının çevreye olan etkileri konusunda farkındalık geliştirmiş olmaları beklenir.

Öğrenim Çıktıları

- Öğrenciler akustik, ısı konfor, ve iç mekanda hava kalitesine ilişkin tasarım kararlarının insan sağlığı ve çevre üzerinde etkilerini bilirler.

Öğrenciler aşağıdaki konulara hakim olmaları beklenir:

- akustik tasarım prensipleri
- akustik kontrol için kullanılan stratejiler
- ısı konfor prensipleri
- aktif ve pasif ısı sistemlerinin ve bileşenlerinin iç mekan tasarım çözümlerini nasıl etkilediği
- iç mekanda hava kalitesi ilkeleri
- ürün seçimi ve uygulamalarının iç mekan hava kalitesine etkileri

I. Yapı ve İnşa Bilgisi

İçmimarlar iç mekan inşa bilgisine sahiptirler ve bu bilgilerini temel yapı ve sistem bilgileri ile ilişkilendirebilirler.

Amaç: Bu ölçüt, mezunların, yük taşımayan içyapı yöntemleri, sistemleri ve detaylarının özelliklerini, çevresel etkilerini ve uygulamalarını anlamış olmalarını sağlar. Mezunlar, temel yapı inşasının içyapıya olan ilişkisini dikkate alacak şekilde bilgi donanımına sahip olmalıdır.

Öğrenim çıktıları

- Öğrenciler yapının çevreye etkisinin farkındadırlar.

Öğrenci çalışmaları aşağıdaki bilgilerin edinilmiş olduğunu gösterir:

- temel yapı, yapısal sistemler ve inşaat yöntemleri
- iç mekan sistemleri, yapı ve montaj ve kurulum yöntemleri
- detaylandırma, iç mekan malzemelerinin, ürünlerinin ve bitişlerinin belirlenmesi
- entegre bina sistemlerinin çözümlenmesi (mekanik – HVAC, elektrik, aydınlatma, yangın güvenliği vb.)
- Enerji, güvenlik ve bina kontrolüne yönelik sistemlerin izlenmesi/denetlenmesi
- Dikey ve yatay sirkülasyon sistemleri örn. merdivenler, asansörler veya yürüyen merdivenler.
- İç mekana dair anlaşılır ve entegre yapı çizimlerinin ve belgelerinin formatları, kabul edilen standartları vb.

Öğrenciler:

- temel yapı bilgisi içeren belgeleri okuyup yorumlayabilirler
- iç mekana yönelik sözleşme ve evraklar dahil olmak üzere projenin kapsam ve boyutuna uygun çizimlerin, detayların, takvimlendirme ve şartnamelerin hazırlanmasına katkıda bulunabilirler.

m. Yönetmelikler ve Tüzükler

İç mimarlar, iç mekanda insan deneyimini etkileyen kanunların, kodların, standart ve kılavuzların bilincinde ve temelinde tasarımlar yaparlar.

Amaç: Bu ölçüt, mezunların bina kullanıcılarının sağlığı, güvenliği ve iyiliğinin sağlanması için kullanılan yönetmeliklerin farkında olarak tasarımlar yapmayı öğrenmiş olmalarını sağlar. Mezunlar, tasarım çözümlerinde kanunları, kodları, standart ve yönergeleri kullanırlar.

Öğrenim Çıktıları

- Öğrenciler kanunların, kodların ve standartların ortaya çıkma nedenler ve amaçları ile ilgili bilgi sahibidirler.

Öğrenci çalışmaları alttakileri içerir:

- sürdürülebilirlik ve iyi yaşamın sağlanması için gerekli standartlar ve kılavuzlarla ilgili bilgiler
- Uygulama sektöründe yapı/inşa, ürünlerde malzemelere yönelik özel kurallar ve kılavuz bilgileri

Öğrenci çalışmaları aşağıdaki bilgileri öğrencilerin uygulayabildiğini gösterir:

- Yangın ve can güvenliğine yönelik uluslararası ve yerel kodlar/standartlar
- Engelsiz erişim ulaşılabilirliğe yönelik kurallar ve kılavuzlar.
- Mesleki etik ve değerler

2.3. Doğrudan eğitici ve öğrenci iletişiminin oluşmasına imkân veren bireysel stüdyo projesi çalışmaları öğrenim sürecinin önemli bir parçası olmalı, tasarım ve planlama içmimarlık/ içmimarlık ve çevre tasarımı eğitim müfredatının en az yüzde ellisini kapsamalıdır. Tasarım projeleri, edinilen bilgi ve becerilerin bir sentezi olmalıdır.

2.4. Öğrencilerin mezun olmadan önce program çıktılarını kazandıklarına dair ölçme ve değerlendirmeye yönelik kanıtlar sunulmalıdır.

2.5. Müfredat öğrencilerin araştırma, uygulama, sosyal ve mesleki gelişim, kültürel faaliyetler gibi çeşitlilik gösteren aktivitelere katılmalarına imkân vermelidir.

2.6. Müfredata uygun ders programları oluşturulmalı, her bir ders için asgari olarak aşağıdakileri içeren ve paydaşların erişimine açık şekilde yayınlanan bilgi paketleri oluşturulmalıdır:

- a. Dersin adı, kodu, kredi bilgisi
- b. Dersin amaç ve hedefleri
- c. Dersin içeriği/kapsamı
- d. Dersin öğrenme çıktıları

- e. Dersin öğrenme çıktılarının program çıktıları ile ilişkisi
 - f. Dersin ölçme ve değerlendirme yöntemleri
 - g. Dersin ön koşulları (varsa)
 - h. Dersin AKTS / iş yükü bilgileri
- 2.7.** Müfredat, ders programları, öğrenme ve program çıktıları ve bunların alt bileşenleri sistematik olarak gözden geçirilmeli, etkinlikleri değerlendirilmeli, programın misyon ve amaçlarına sağladıkları katkılar ortaya konulmalı ve öğrencilere hedeflenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırma dereceleri değerlendirilmelidir. Bu süreçlere ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

3. Öğrenciler

- 3.1.** İçmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı programlarında öğrenim göreceğ öğrencilerin, programın hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışlar) öngörülen süreler içinde edinebilmeleri için sahip olmaları gereken nitelikler ve öğrenci kabul göstergeleri belirlenmiş olmalıdır. Bu nitelikler ve göstergeler aday öğrencilere çeşitli kanallar vasıtasıyla tanıtılmalı, sürekli gözden geçirilmeli ve değerlendirilmelidir.
- 3.2.** Nakil öğrencilerinin (yatay ve dikey geçişler) kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi ve başka kurumlarda/programlarda alınan ders ve kazanılan kredilerin geçerli sayılmasıyla ilgili politikalar tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.
- 3.3.** Program, öğrenci hareketliliğini teşvik edici uygulamalar gerçekleştirmeli ve bunları belgelemelidir.
- 3.4.** Öğrencilere program boyunca akademik ve mesleki gelişim/kariyer alanlarındaki planlamaları ve gelişimlerine destek olmak üzere danışmanlık ve rehberlik hizmetleri verilmelidir.
- 3.5.** Program, öğrencileri, mesleki, toplumsal, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılmaları konusunda teşvik etmeli ve katılım düzey ve performanslarını izlemelidir.
- 3.6.** Öğrencilerin programın eğitim hedeflerine ve kazandırılması hedeflenen çıktılara başarıyla ulaşmış ulaşamadığı, gösterdikleri performans ve gelişim düzenli olarak şeffaf, tarafsız ve objektif yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.
- 3.7.** Mezuniyet kararının verilmesine yönelik şeffaf, tarafsız ve objektif yöntemler belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.
- 3.8.** Programın, öğrencilerin TMMOB İçmimarlar Odası'na öğrenci üye olmaları, meslek odası etkinliklerine ve sektörel işbirliği faaliyetlerine katılmaları konusunda teşvik edici olması, katılım düzey ve performanslarını izliyor olması beklenir.

4. Öğretim Kadrosu

- 4.1.** İçmimarlık programlarında, programın misyon, amaç ve eğitim hedeflerini yerine getirebilecek sayıda ve yetkinlikte öğretim kadrosunun bulunması gereklidir. Programda

yer alan tasarım stüdyosu dersleri için, öğrenci/öğretim elemanı oranı yaklaşık 15 öğrenciye en az 1 öğretim üyesi düşecek şekilde düzenlenmelidir.

- 4.2. Öğretim kadrosu; program çıktılarına ve müfredata hâkim olmalı, eğitim-öğretim ve öğrencilere verilecek danışmanlık/rehberlik hizmetlerini yürütebilmeli, kendi mesleki gelişimlerine ve programa katkıda bulunacak araştırmalar, mesleki faaliyetler ve paydaş (meslek kuruluşları, diğer profesyoneller, sektörel temsilciler vb.) ilişkileri yürütebilmelidir.
- 4.3. Öğretim kadrosu, eğitim hedeflerini ve program çıktılarını değerlendirebilecek, iyileştirebilecek ve bununla ilgili süreçleri geliştirip işletebilecek yetkinlikte olmalıdır. Bu durumu belgelendirmek amacıyla, öğretim elemanlarının uzmanlıkları, öğrenim durumları, eğitim tecrübeleri, mesleki tecrübeler, araştırmalar ve yayınlar, mesleki topluluklara üyelikler, alınan sertifikalar vb. bilgiler çizelgeler halinde sunulmalıdır.
- 4.4. Öğretim kadrosuna verilen sorumluluk ve iş yükleri kendi gelişimlerini sağlamalarına olanak verecek biçimde dağıtılmalıdır.
- 4.5. Öğretim kadrosunun performanslarını ölçme, değerlendirmeye yönelik işletilen süreçler ile onları destekleyen ve gelişimlerini teşvik eden uygulamalara yönelik kanıtlar sunulmalıdır.
- 4.6. Öğretim kadrosunun özellikle eğitim-öğretim ve rehberlik hizmetlerindeki performanslarının öğrenciler tarafından değerlendirileceği ayrı bir değerlendirme sisteminin oluşturulmuş ve işletiliyor olması tavsiye edilir.
- 4.7. Öğretim kadrosunun farklı seviyelerde öğretim elemanlarından oluşması ve özellikle uygulamalı derslerde en az 1 öğretim yardımcısı bulunması, alanın akademik gelişimine destek olması açısından tavsiye edilir.

5. Mezunlar

- 5.1. Program mezunlarını takip etme, başarı durumlarını izleme ve onlarla sürdürülebilir ilişkiler kurma konusunda yaklaşımlar geliştirmiş ve uyguluyor olmalıdır. Programlar, mezunlarla kurdukları ilişkileri detaylı şekilde açıklamalı ve belgelemelidir.
- 5.2. Programın geliştirilmesinde düzenli olarak mezunların görüşlerinden yararlanılmalıdır. Mesleki staj, stüdyo dersleri, planlama ve tasarım proje jürileri, çeşitli seminer ve çalıştaylar vasıtasıyla başarılı ve sektörde aktif olan mezunlar programın eğitim süreçlerine dahil edilmelidir.
- 5.3. Program mezunlarının mezuniyet sonrası takibi ve programın değerlendirilme verileri ile stratejik planlama ve program gelişim süreçleri belgelendirilir.

6. Sürekli İyileştirme

- 6.1.** Programa ait uzun vadeli bir planın ve sistematik olarak işletilen özdeğerlendirme prosedürlerinin bulunması gereklidir. Bu prosedürler ve süreçler açıklanmalıdır.
- 6.2.** Programın bağlı olduğu yükseköğretim kurumu, içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı program misyonu ve hedeflerine ulaşılmasında, sürekli gelişimin ve kalite güvencesinin sağlanmasında yeterli desteği ve kaynakları sağlamalıdır.
- 6.3.** Programda görev alan öğretim elemanlarının süreçlere katılımı sağlanmalıdır. Bu çerçevede misyon, amaç, hedefler, program çıktılarının oluşturulması, müfredatın geliştirilmesi, ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesi, sürekli iyileştirme çerçevesinin oluşturulması, kaynakların kullanımı ve süreçlerin planlanması gibi faaliyetler boyunca öğretim kadrosu kararlara uygun yöntemlerle katılım gösterebilmelidir.
- 6.4.** Programın eğitim hedefleri ve program çıktıları gibi sistematik olarak ölçülen verilere ait ölçme ve değerlendirme sonuçları, iyileştirmelerin planlanması ve gerçekleştirilmesinde önemli girdilerdir. Bu verilerin iyileştirmelerde kullanılmasına ve elde edilen sonuçlara dair somut kanıtlar elde edilmiş olmalıdır.
- 6.5.** Sürekli iyileştirme döngüleri açıklanmalıdır.

7. Fiziksel İmkân ve Kaynaklar

- 7.1.** Programın, eğitim hedeflerine ve program çıktılarına ulaşabilmesi için gerekli fiziksel imkân ve kaynaklara sahip olması gerekmektedir. Fiziksel imkân ve kaynaklar; öğretim kadrosunun ve öğrencilerin gelişimini destekleyecek, akademik çalışmaların etkin biçimde yapılabilmesini sağlayacak, programın sürekli bir iyileşme ve gelişim göstermesine yardımcı olacak nitelik ve nicelikte olmalıdır. Tavsiye edilen asgari fiziksel imkân ve kaynaklar aşağıdaki gibidir:
 - a. Öğretim kadrosu, idari personel ve birimler için ayrılmış uygun nitelik ve nicelikte çalışma/ofis mekânları
 - b. Öğrenci ve öğretim kadrosunun birlikte çalışabileceği tasarım stüdyoları
 - c. Öğrencilerin çalışabileceği uygun ve modern donanımlara sahip çalışma alanları
 - d. Okul içinde sergileme alanı olarak kullanılacak uygun büyüklük ve konumdaki alanlar
 - e. Öğrencilerin eğitimle ilgili malzemelerini muhafaza edebilecekleri alanlar
 - f. Güncel yazılım ve donanım ile internet erişim imkânları
 - g. Üretim/eğitim amaçlı kullanılacak çağdaş laboratuvar olanakları
 - h. Basılı ulusal ve uluslararası kaynakların bulunduğu ve sürekli güncellendiği kütüphane olanakları
 - i. Elektronik yayınlar ve sayısal kaynaklara ulaşım imkânı veren abonelikler

- j. Geleneksel saklama koşullarına sahip arşiv mekânları/olanakları,
 - k. Dijital arşiv olanakları
 - l. Ders aralarında öğrencilerin vakit geçirebileceği ve diğer ihtiyaçlarına yönelik kullanılacak sosyal alanlar
 - m. Bilgi erişimi ve uzaktan eğitim süreçlerini de kapsayacak nitelikte tüm eğitim öğretim mekanlarında kesintisiz ve hızlı internet erişim.
 - n. Çok amaçlı aktivitelere cevap verebilecek nitelikte konferans salonları
- 7.2.** Fiziksel imkân ve kaynakların sürekli geliştirilmesi, fiziki kaynaklara yönelik bakımların düzenli olarak yapılabilmesi ve kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.
- 7.3.** Mekânlar ve kaynaklar iş sağlığı ve güvenliği açısından uygun olmalı ve dezavantajlı bireylere eşit erişimi/kullanım olanağı sağlamalıdır.
- 7.4.** Fiziksel imkânlara ve kaynaklara erişim konusunda uygun politikalar belirlenmiş olmalı ve öğretim kadrosu/personel/öğrenciler tarafından bu imkân ve kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanıldığına dair kanıtlar sunulmalıdır.

8. Yönetim ve Mali Kaynaklar

- 8.1.** Program, misyonuna, amaç ve eğitim hedeflerine ulaşmasını sağlayacak, bağlı olduğu yükseköğretim kurumunun üst yönetimiyle uyumlu ilişkilerin sürdürüldüğü bir idari yönetim çerçevesine sahip olmalıdır.
- 8.2.** Program hem kendi bağlı bulunduğu, hem de diğer üniversitelerdeki kendi alanı ile ilgili diğer programlarla etkileşim halinde olmalıdır.
- 8.3.** Programın bağlı olduğu yükseköğretim kurumu, programın hedeflerine ve program çıktıklarına ulaşmasını sağlayacak ve bu dokümandaki ölçütlerle ilgili şartların temin edilmesinde ve sürekli geliştirilmesinde ihtiyaç duyulan her türlü desteği (fiziksel destekler, insan kaynağı desteği, kurumsal hizmetler vb.) sağlamalıdır.

9. Toplumla İlişkiler

- 9.1.** Başta içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı olmak üzere ilgili diğer disiplinlerde yerel ve/veya bölgesel düzeyde faaliyet gösteren meslek sahipleriyle düzenli ilişkiler kurulmalı, gerektiğinde bu kişilerden destek alınmalıdır.
- 9.2.** Çalışanlar ve öğrenciler, programın kendi içindeki, üniversite içindeki faaliyetlere ve toplumsal sorumluluk projelerine katılmaları konusunda cesaretlendirilmelidirler.
- 9.3.** Toplumun programa yönelik değerler, süreçler, mesleki etik gibi konularda bilgilendirilmelerini sağlayacak etkinlikler planlanmalı ve gerçekleştirilmelidir.

- 9.4.** Program çalışan ve öğrencileri, program çıktıklarına uygun eğitim, araştırma ve uygulama alanında mesleki kurum ve örgütler gibi dış paydaşlarla etkin bir iletişim içinde olmalı ve işbirlikleri gerçekleştirmelidir.